

Esra Teeboom, Spanje, werken

De voorbereiding

Wat was je motivatie in het buitenland te gaan werken? Ben je alleen gegaan?

Al van kleins af aan heb ik in het buitenland willen wonen. Het leek me ontzettend leuk om een keer helemaal weg te zijn uit 'het bekende' en mij verder te ontwikkelen in een andere taal. Ik twijfelde om na mijn HAVO-diploma een tussenjaar te doen, maar vond mijzelf met mijn 17 jaar nog te jong. Ik ben toen toch direct na de HAVO gaan studeren. Mijn droom heb ik altijd bij me gedragen, maar is wat meer naar de achtergrond vervaagd. Tijdens het afstuderen werd het echt tijd om mijn eigen plekje te gaan vinden, maar door de woningnood in Nederland is dit niet gelukt. Toen kwam het idee weer in mij op, om toch nog naar het buitenland te verhuizen.

Waarom heb je voor dit land gekozen en hoe heb je je voorbereid op het vertrek?

Ik kom al mijn hele leven in Spanje in een klein vissersdorpje. Ik ken het dorp als mijn broekzak en het voelt ook echt als thuiskomen als ik er weer ben. Omdat ik geen Spaans sprak, leek het me fijn om toch nog iets bekends in de buurt te hebben, dus heb ik gekozen voor een stad naast dit dorpje, aangezien ik toch wel echt meer een stadsmens ben. Aangezien ik de regio al vrij goed kende, ben ik er gewoon heen gegaan en heb ik gaandeweg alles geregeld. Echter, het is wel handig om van tevoren op de website van Rijksoverheid te kijken, wat je allemaal moet regelen en weten. Op de pagina van Nederland Wereldwijd staat een handige checklist.

Hoe heb je je de taal eigen gemaakt?

Ik heb zo'n acht maanden taallessen gevolgd op zowel een particuliere taalschool als op de officiële universiteit. Bij veel taalscholen kun je de lessen per aantal weken of per maand boeken en tegen het einde van de periode verlengen naar wens. Dit heb ik ook gedaan. Ik heb per maand gekeken hoe het ging met mijn Spaans en geëvalueerd of het nog nodig was om te verlengen.

Door middel van de lessen heb ik me de grammatica vrij snel eigen gemaakt. Hierna was het echter de taak om ook het luisteren te oefenen en meer woordenschat op te doen. Dit leer je echter naar mijn mening veel beter in de praktijk. Ik heb op een gegeven moment een regel voor mezelf opgesteld dat ik alleen nog maar Spaans mocht praten tegen Spaanssprekende mensen. Ook ben ik in een bar gaan werken waar veel Spaans sprekenden uit de buurt komen om een drankje te doen en een praatje te maken. Daarnaast ben ik begonnen met bachata leren (een Zuid-Amerikaanse dans), waarbij ik op de zogenaamde 'socials' (feesten die worden georganiseerd om bachata en vaak ook salsa te dansen met andere aanwezigen) veel Spaanse en Zuid-Amerikaanse mensen ontmoette waarmee ik ook mijn Spaans kon oefenen.

Ik raad wel echt aan om (in ieder geval te beginnen) de taal te leren voordat je aan het werk gaat. Veel Nederlandse vrienden van mij, die bij aankomst direct zijn gaan werken, spreken geen Spaans en balen hiervan. Als je aan het werk bent, heb je namelijk weinig tijd en energie om nog een hele taal te leren. Het is dan ook veel lastiger om te beginnen.

Erkenning diploma

Hoe verliep de erkenning van je diploma? Hoe ging dit in zijn werk?

Het erkennen van mijn diploma ging eigenlijk vrij makkelijk. Doe dit echter wel van tevoren, aangezien je persoonlijk naar de balie van DUO en de rechtbank moet met je diploma. Ik heb van tevoren een afspraak gemaakt met DUO, werd supersnel geholpen en kon direct daarna zonder afspraak door naar de rechtbank. Ik heb dus met de nodige voorbereiding (het maken van de afspraak met DUO) mijn diploma in 1 dag kunnen laten legaliseren. Deze manier van legaliseren geldt voor apostillenlanden. Voor niet-apostillenlanden geldt een andere werkwijze.

Let op: bedenk van tevoren of je alleen je diploma wil laten legaliseren of ook je cijferlijst.

Let op: je moet wel betalen voor de legalisatie. Bij DUO betaal je 6 euro per opleidingsdocument. Bij de Rechtbank 26 euro per opleidingsdocument.

Tip: Op de Emigratiebeurs kun je ook je diploma ter plekke laten legaliseren in de stand van DUO. Kijk op www.emigratiebeurs.nl

De aanvraag bij DUO kan ook via de post, maar ik voelde me er niet heel prettig bij om mijn officiële diploma met de post op te sturen.

In het land - werken

Waar werk je? Heb je makkelijk een baan kunnen vinden?

Een baan vinden in Spanje, afhankelijk van waar je woont en hoe flexibel je bent in vervoer, is lastig. Ik woon in een vrij kleine stad, met veel bergen eromheen en dorpjes. Doordat het een vrij kleine stad is, is er weinig werkgelegenheid. Er heerst in Spanje al een ontzettend banentekort dus denk goed na over waar je gaat wonen mocht je de stap willen maken. Daarnaast is een rijbewijs erg belangrijk, aangezien je in Spanje waarschijnlijk grotere afstanden zal moeten afleggen.

Een baan vinden zonder vloeiend Spaans te spreken, blijkt ook erg lastig te zijn, mogelijk afhankelijk van de doelgroep en de setting waarin je wil werken. Ik heb voornamelijk ervaring in de ouderenzorg, maar in deze setting spreekt vrijwel niemand een woord Engels, zeker de cliënten niet. Nieuwere generaties Spanjaarden beginnen meer interesse te krijgen in het leren van Engels, maar in mijn ervaring ligt het percentage van Engelssprekende Spanjaarden vooralsnog vrij laag.

Daarnaast is het slim om je te verdiepen in de verschillen tussen werken in het publieke zorgstelsel of voor een particuliere zorgaanbieder.

Wat zijn de verschillen in het werken in de ergotherapie met Nederland en wat zijn overeenkomsten?

Ik heb helaas nog niet kunnen actief kunnen deelnemen aan het paramedische werkveld in Spanje, maar heb wel sollicitatiegesprekken gehad en een Spaanse vriendin die ook ergotherapeut is.

Ik heb zelf gesolliciteerd bij een dagbesteding voor ouderen in de wijk, waarbij fysiotherapie en ergotherapie wordt gegeven in groepsvorm, aan de hand van creatieve activiteiten. Dit doet mij denken aan de ergotherapie van 'vroeger'. Toen deden wij in Nederland ook nog veel meer met creatieve activiteiten. Ik heb toevallig mijn scriptie geschreven over kunst in de ergotherapie en ook in de resultaten is deze verandering in het beroep naar voren gekomen. Ik geloof dat ons onderzoek niet is gepubliceerd, maar mocht er interesse zijn, kan ik het altijd opsturen.

Daarnaast ging het sollicitatieproces erg traag vergeleken met Nederland. Ik heb na het gesprek meerdere keren moeten vragen (verdeeld over weken) of er al een beslissing was gemaakt.

Uiteindelijk heb ik nooit meer wat gehoord en heb ik het moeten loslaten.

LinkedIn wordt veel minder gebruikt in Spanje dan in Nederland. Het gaat hier veel meer op de ouderwetse manier: mensen die elkaar kennen, dragen elkaar aan. Connecties zijn dus erg belangrijk hier. Het kan overigens wel helpen om zelf met je CV langs te gaan. E-mailen heb ik ook geprobeerd, maar is minder effectief. Alhoewel ik dus wel op deze manier op sollicitatiegesprek ben gevraagd (na bedenk je: ik gok zo'n 50 tot 100 e-mails).

Wat ook anders is dan in Nederland zijn de werktijden. Veel werkplekken lassen een siësta in, waardoor je werkdag bijvoorbeeld van 8.45 tot 19.00 is met een pauze van 13.30 tot 16.00 is. Gaat iedereen tussen de middag slapen? Nee, maar de lunch is in Spanje de belangrijkste maaltijd van de dag. Er wordt tussen de middag vaak uitgebreid gekookt/geluncht. Spanjaarden eten 's middags vaak uitgebreider dan 's avonds.

Daarnaast zijn niet alle vacatures fulltime. Ik zie ook vaak vacatures voorbijkomen voor een dagdeel. Van 10h – 14h bijvoorbeeld, maar dan wel vijf dagen per week. Ook wordt er vaak een jaar of aantal jaar ervaring geëist.

Ook de lonen liggen in Spanje vele malen lager dan in Nederland. Raar maar waar, op basis van de vacatures die ik voorbij heb zien komen verdienen supermarktmedewerkers achter de kassa nog meer dan ergotherapeuten. Over het algemeen zijn de levenskosten in Spanje ook lager dan in Nederland, maar ook dit stijgt. Daarnaast wil ik in de stad wonen, waar je nog steeds een hoop geld betaalt voor een kamer/appartement. Sparen op basis van een Spaans loon is lastig.

Wat zijn de cultuurverschillen en wat zijn overeenkomsten met Nederland?

Er zijn veel verschillen tussen Nederlanders en Spanjaarden. Zoals waarschijnlijk veel Nederlanders die naar Spanje zijn verhuisd zullen herkennen, voelen de dagen in Spanje langer aan. Dit komt denk ik door een combinatie van het weer en de 'tranquilo' lifestyle. Het weer in Spanje laat een hoop meer toe, je kunt in principe naar buiten wanneer je wil (het is vrijwel altijd droog en het heeft een vrij stabiele temperatuur). In Nederland voel ik mij wel eens opgesloten door tegenzin door het slechte weer. Ook kijk ik zelf in Spanje nooit naar de weerapps. Ik kijk naar buiten of de zon schijnt en kleed mij op basis hiervan aan. In Nederland kijk ik elke dag meerdere keren op weerapps om te bepalen wat ik aan moet die dag en of het droog is om naar buiten te kunnen.

Ook zijn alle winkels en supermarkten veel langer open dan in Nederland, wat meer vrijheid biedt in je dag-/weekinvulling. Zoals we in Nederland moeten plannen wanneer we naar de winkel gaan, hoeft je dat niet te doen in Spanje, omdat de winkels toch bijna altijd wel open zijn. De meeste winkels zijn namelijk open tot 9/10 uur 's avonds. Zo kun je bijvoorbeeld na je werk even snel iets halen als je iets nodig hebt. In Nederland heb ik hier nooit tijd voor gehad omdat alle winkels al sluiten voordat mijn werkdag voorbij was. Het enige waar je wel rekening mee moet houden is dat de winkels in Spanje op zondag vaak dicht zijn.

Ook heb ik het idee dat Spanjaarden meer 'levensgenieters' zijn. Hoe we in Nederland vaak leven naar het weekend toe om leuke dingen te doen, is het hier veel normaler om doordeweeks af te spreken met vrienden. Zoals hierboven aangestipt, de dag is niet voorbij na het einde van je werkdag. Er zijn nog zo veel uren die je kunt gebruiken om dingen te doen. Ook is er altijd wel een feest wat de Spanjaarden samen vieren, vaak op straat en waarbij iedereen welkom is. Dit zorgt voor een hele fijne en gezellige sfeer.

Een ander cultuurverschil is de directheid. Spanjaarden, en dan voornamelijk Andalusiërs, zijn niet direct zoals wij dat zijn. Het is een heel warm volk, maar aangezien wij zo gewend zijn aan directheid en duidelijke afspraken, kan dit wel eens voor verwarring zorgen. Dit gebrek aan directheid is zelfs terug te zien in de taal. In het Spaans bestaan meerdere manieren om iets te zeggen wat gaat gebeuren, gebaseerd op hoe groot de kans is dat dit ook echt gaat gebeuren.

In het land – leven/ wonen

Hoe kwam je aan huisvesting?

Ik heb gebruik gemaakt van de app idealista. Dit is een app waarin je kunt reageren op kamers en/of appartementen. Dit gaat vaak erg snel, als je iets passends gevonden hebt kun je er vaak binnen een paar dagen al in. Het nadeel is dat je hierop niet vooruit kunt plannen. Eigenlijk moet je al in de stad zijn, voordat je reageert. Daarnaast zitten er veel oude appartementen tussen of erg dure.

Anderen gebruiken ook facebookgroepen om kamers te vinden of zoeken een makelaar.

Kon je makkelijk sociale contacten maken?

Met andere buitenlanders is het heel makkelijk contact te maken. Málaga is een stad met veel expats dus overall is er wel iemand op zoek naar sociaal contact. Het nadeel is echter dat de meeste mensen na een half jaar of jaar weer teruggaan naar hun eigen land en je dan dus weer opnieuw vrienden moet maken. Bevriend raken met Spanjaarden is wat lastiger, omdat ze al hun eigen kring hebben. Als je er echter een hebt gevonden, zullen ze je waarschijnlijk wel aan al hun vrienden voorstellen omdat het hier wat gewoonlijker is om met verschillende mensen tegelijkertijd af te spreken, of ze elkaar nou kennen of niet.

Wat heb je als positief ervaren en wat waren uitdagingen?

Positief

Het openbaar vervoer is super goed geregeld in Málaga. De trein is (bijna) altijd op tijd en de verbinding met omringende steden is heel goed. De bus komt over het algemeen ook altijd opdagen, de exacte tijd en de live locatie van de bus is via google maps of een specifieke app te vinden. De bus gaat in Spanje namelijk wel eerder weg als hij al bij de bushalte is, dus het is wel belangrijk om dit in de gaten te houden.

In mijn ervaring is het persoonlijke contact met mensen warmer en komt het makkelijker tot stand. Bijvoorbeeld: in de bar waar ik werkte kenden we vrijwel alle bezorgers persoonlijk, omdat ze (als ze tijd hebben), even blijven hangen om een praatje met ons te maken. Ook in de taal zijn mensen warmer, denk aan serveersters die je 'lieverd' noemen of je huisbaas die je 'koningin' noemt. In het Nederlands klinkt dit misschien een beetje gek, maar in het Spaans is dit gewoon de manier van praten.

Uitdagingen

Er zijn een aantal cultuurverschillen waar ik aan heb moeten wennen en waar ik misschien nooit helemaal aan zal gaan wennen.

Een hiervan is dat Spanjaarden nogal luid zijn. Een hele bar kan vol zitten met mensen maar de tafel die altijd het meeste geluid maakt is de Spaanse tafel. Ook in het openbaar vervoer is het 'normaal' om bijvoorbeeld filmpjes luid op je telefoon te kijken. Ik kan me hier nog wel eens aan ergeren, aangezien ik vanuit Nederland gewend ben dat we rekening met elkaar houden en een ander niet tot last mogen zijn.

Een tweede is de persoonlijke ruimte. Dit bestaat hier niet haha. Mensen in het OV zitten zonder probleem helemaal tegen je aan. Ik denk dat Spanjaarden zich minder snel aanpassen aan een ander. Ook bijvoorbeeld tijdens het lopen zullen ze pas voor je aan de kant gaan op het laatste moment als ze zien dat jij niet opzij gaat. Anders blijven ze met gemak de hele stoep versperren. Ik denk niet dat dit expres is, maar meer het feit dat mensen niet zo opletten op wat er om hen heen gebeurt.

Waar ik ook nog wel moeite mee heb gehad, toen ik net was verhuisd, was de taalbarrière. Ik kan me nog wel herinneren dat ik buiten de stad woonde (waar ze weinig/geen Engels spraken) en in mijn beste Spaans iets aan iemand vroeg en vervolgens volledig genegeerd werd, omdat mijn Spaans nog niet perfect was. Dit ligt er echter maar weer net aan wie je tegenkomt, want ook een heleboel Spanjaarden waarderen het wel als je hen probeert aan te spreken in hun eigen taal.

Blijven wonen of terugkeren naar Nederland

Blijf je voor langere tijd in het buitenland wonen of ben je van plan terug te keren naar Nederland?

Ik heb ruim twee jaar in Spanje gewoond. Ik had eindelijk de mogelijkheid een huisje te huren in Nederland en gezien de schaarste heb ik besloten deze kans aan te grijpen. Aangezien ik een maand na het afstuderen ben verhuisd, heb ik vrijwel geen werkervaring. Daarom ga ik nu werkervaring opdoen in Nederland, om uiteindelijk toch terug te gaan naar Spanje en daar mijn leven verder op te bouwen.

Hoe heb je de terugkeer ervaren?

Ik had de terugkeer zwaarder verwacht. Ik zag er ontzettend tegenop om terug naar Nederland te gaan. Ik houd van mijn leven in Spanje. Ik heb wel geluk gehad, want mijn eerste week in Nederland heeft elke dag de hele dag de zon geschinen. Ik merkte ook dat het plannen en regelen van de Nederlandse cultuur me nog makkelijk afging.

Tips

Wat zijn je tips voor anderen die deze stappen willen nemen?

Ik zou een (tijdelijke) verhuizing naar het buitenland aan iedereen aanraden, het liefst wel alleen. Het klinkt heel 'cheesy', maar je komt echt jezelf tegen. Het heeft mij zo veel gebracht en ook inzichten gegeven over mijn leven in Nederland: dingen die ik waardeer/belangrijk vindt, dingen die ik eigenlijk allang al had moeten veranderen en inzicht over mijn vriendschappen.

